

PREGLED PODATKOV ZA KRAVE LISASTE PASME S STATUSOM ODBRANE BIKOVSKE MATERE V LETU 2018

Priprava: Betka Logar, Kmetijski inštitut Slovenije

Vir podatkov: Centralna podatkovna zbirka Govedo, Kmetijski inštitut Slovenije, pregled pripravljen glede na stanje v registru BM dne 29.01.2019

Za lisasto pasmo je bilo za leto 2018 v Sloveniji odbranih 388 bikovskih mater (BM). 378 BM je lisaste (LS) pasme, 10 BM pa ima manj kot 87 % LS pasme. Na novo je bilo odbranih 138 bikovskih mater, ostale so imele status odbrane BM tudi že v prejšnjem letu. Za usmeritev v prirejo mleka je bilo odbranih 305 BM, 83 pa za kombinirano usmeritev.

Zaradi precejšnjega števila BM z več kot 13 % druge pasme v poročilu podatke prikazujemo ločeno za krave z do 13 % druge pasme in z več kot 13 % druge pasme, ponekod pa tudi skupaj. V tabeli 1 je prikazan pasemski sestav BM odbranih za LS pasmo za leto 2018 po zavodih in skupaj. BM z 87 in več odstotki LS pasme so prikazane v treh delih, posebej tiste brez genov druge pasme (100 % LS), posebej BM z do 13 % druge pasme in še obe skupini skupaj. Potomci bikovskih mater z nad 13 % druge pasme in plemenskih bikov lisaste pasme zaradi prevelikega odstotka druge pasme ne bodo izpolnjevali kriterijev za vpis v glavni del rodovniške knjige za lisasto pasmo.

Tabela 1: Pasemski sestav bikovskih mater v letu 2018 odbranih za lisasto pasmo

Delež LS	Zavod	Število
100% LS	MS	16
100% LS	PT	20
100% LS	CE	7
100% LS	KR	7
100% LS	LJ	5
100% LS	NG	3
100% LS	Skupaj	58
87 - 99% LS	MS	84
87 - 99% LS	PT	124
87 - 99% LS	CE	37
87 - 99% LS	KR	38
87 - 99% LS	LJ	33
87 - 99% LS	NM	4
87 - 99% LS	Skupaj	320
87 - 100% LS	MS	100
87 - 100% LS	PT	144
87 - 100% LS	CE	44
87 - 100% LS	KR	45
87 - 100% LS	LJ	38
87 - 100% LS	NG	3
87 - 100% LS	NM	4
87 - 100% LS	Skupaj	378
75 - 86% LS	MS	2
75 - 86% LS	PT	3
75 - 86% LS	CE	2
75 - 86% LS	KR	2
75 - 86% LS	Skupaj	9
50 - 74% LS	PT	1
50 - 74% LS	Skupaj	1
<87% LS	Skupaj	10

Število bikovskih mater in število rej z odbranimi bikovskimi materami v letu 2018 po zavodih je prikazano v tabeli 2. V tabeli 3 so prikazani očetje, katerih vsaj pet potomk ima status odbrane bikovske matere v letu 2018.

Tabela 2:Število bikovski mater (BM) po usmeritvah in skupaj in število rej po zavodih

Zavod	Število BM			Število rej BM
	ML	ME	Skupaj	
MS	92	10	102	31
PT	112	36	148	48
CE	35	11	46	14
KR	33	14	47	24
LJ	31	7	38	20
NM	2	2	4	4
NG		3	3	1
Skupaj	305	83	388	142

Zavod - Območni zavod Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije; MS - Zavod Murska Sobota, PT - Zavod Ptuj, CE- Zavod Celje, KR – Zavod Kranj, LJ - Zavod Ljubljana, NM - Zavod Novo mesto

Tabela 3:Očetje, po katerih je odbranih vsaj pet bikovskih matere (BM)

Oče	Število BM
HUTERA	17
RUMGO	16
EVEREST	11
ENCO	9
MALHAXL	9
ISERDENN	9
MANTON	8
VANSTEIN	8
WILLE	8
BOREAS	7
MANITOBA	7
RUPTAL	5
VANADIN	5
GEPARD	5
DIADORA	5
DIRKO	5
RUGEL	5

Lastnosti mlečnosti

Pri pregledu lastnosti mlečnosti podajamo povprečja vseh zaključenih standardnih laktacij (tabela 4, tabela 5, tabela 6) in povprečja v prvih standardnih laktacijah (tabela 7, tabela 8, tabela 9). Najprej so prikazani rezultati za vse odbrane bikovske matere LS pasme s statusom BM v letu 2018 po usmeritvah in skupaj (tabela 4, tabela 7). Ločeno podajamo še rezultate za odbrane bikovske matere, ki imajo manj kot 87 % lisaste pasme (tabela 5, tabela 8). Podatki bikovskih mater lisaste pasme in bikovskih mater z manj kot 87 % lisaste pasme pa so združeni tudi v skupni prikaz (tabela 6, tabela 9).

Tabela 4: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti pri bikovskih materah lisaste pasme v letu 2018 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ME	MS	10	7080±857	304,4±54,2	4,28±0,37	242,2±28,8	3,43±0,22
ME	PT	36	6917±883	277,8±37,0	4,04±0,49	239,8±30,4	3,47±0,19
ME	CE	11	7283±1261	284,8±59,0	3,90±0,36	249,3±39,4	3,44±0,25
ME	KR	14	6795±726	292,9±29,9	4,33±0,43	239,6±21,2	3,54±0,22
ME	LJ	7	6779±889	275,0±35,2	4,07±0,34	234,0±25,2	3,48±0,36
ME	NM	2	7036±494	257,5±4,9	3,67±0,18	227,5±14,8	3,24±0,01
ME	Skupaj	80	6957±897	284,0±41,6	4,10±0,45	240,5±29,1	3,47±0,22
ML	MS	86	9090±1336	374,3±63,4	4,13±0,43	314,9±46,6	3,47±0,15
ML	PT	108	8646±1187	349,6±46,0	4,07±0,43	298,5±39,7	3,46±0,18
ML	CE	33	9406±1243	388,7±67,6	4,12±0,38	332,5±44,4	3,54±0,14
ML	KR	31	8095±786	325,7±37,2	4,03±0,34	273,8±28,0	3,39±0,17
ML	LJ	31	8215±1213	336,3±42,1	4,12±0,36	286,4±38,0	3,50±0,20
ML	NM	2	8178±1283	291,5±71,4	3,54±0,31	260,0±59,4	3,16±0,23
ML	Skupaj	291	8756±1265	357,0±56,7	4,09±0,41	303,0±44,3	3,46±0,17
Skupaj	Skupaj	371	8368±1405	341,2±61,6	4,09±0,42	289,5±48,8	3,47±0,19

N - število BM za katere so prikazani podatki

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 5: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti pri bikovskih materah z manj kot 87 % lisaste pasme v letu 2018 po zavodih in usmeritvah

Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
MS	2	10734±2135	375,0±26,9	3,53±0,45	366,5±65,8	3,42±0,06
PT	4	7864±932	314,8±45,4	3,99±0,13	270,3±35,2	3,44±0,13
CE	2	9164±1503	411,5±123,7	4,44±0,62	325,0±82,0	3,52±0,32
KR	2	8478±963	328,0±12,7	3,88±0,28	280,5±4,9	3,33±0,32
Skupaj	10	8821±1557	348,8±64,2	3,97±0,42	302,5±56,9	3,43±0,18

N - število BM za katere so prikazani podatki

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 6: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti pri bikovskih materah odbranih za lisasto pasmo v letu 2018 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ME	MS	10	7080±857	304,4±54,2	4,28±0,37	242,2±28,8	3,43±0,22
ME	PT	36	6917±883	277,8±37,0	4,04±0,49	239,8±30,4	3,47±0,19
ME	CE	11	7283±1261	284,8±59,0	3,90±0,36	249,3±39,4	3,44±0,25
ME	KR	14	6795±726	292,9±29,9	4,33±0,43	239,6±21,2	3,54±0,22
ME	LJ	7	6779±889	275,0±35,2	4,07±0,34	234,0±25,2	3,48±0,36
ME	NM	2	7036±494	257,5±4,9	3,67±0,18	227,5±14,8	3,24±0,01
ME	Skupaj	80	6957±897	284,0±41,6	4,10±0,45	240,5±29,1	3,47±0,22
ML	MS	88	9128±1362	374,3±62,7	4,11±0,44	316,1±47,2	3,47±0,15
ML	PT	112	8618±1185	348,4±46,2	4,07±0,43	297,5±39,7	3,46±0,18
ML	CE	35	9392±1234	390,0±69,2	4,14±0,39	332,1±45,3	3,54±0,15
ML	KR	33	8118±786	325,8±36,1	4,02±0,34	274,2±27,2	3,38±0,18
ML	LJ	31	8215±1213	336,3±42,1	4,12±0,36	286,4±38,0	3,50±0,20
ML	NM	2	8178±1283	291,5±71,4	3,54±0,31	260,0±59,4	3,16±0,23
ML	Skupaj	301	8758±1273	356,7±56,8	4,09±0,41	303,0±44,6	3,46±0,17
	Skupaj	381	8380±1409	341,4±61,5	4,09±0,42	289,9±49,0	3,46±0,19

USM – usmeritev; ML - usmeritev v prirejo mleka, ME – kombinirana usmeritev

N - število BM za katere so prikazani podatki

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 7: Povprečja za lastnosti mlečnosti v prvi standardni laktaciji za krave lisaste pasme s statusom bikovske matere v letu 2018 po zavodih in usmeritvah

US M	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ME	MS	9	6395±835	265,4±40,0	4,15±0,31	214,1±25,7	3,36±0,21
ME	PT	36	6477±1017	262,8±39,8	4,10±0,51	223,4±33,7	3,46±0,20
ME	CE	11	6944±1274	274,1±60,7	3,93±0,42	237,3±40,6	3,43±0,25
ME	KR	14	5870±639	248,6±22,4	4,27±0,48	205,6±19,7	3,51±0,24
ME	LJ	7	6390±1019	267,4±37,5	4,21±0,31	222,3±28,1	3,51±0,33
ME	NM	2	7242±202	265,0±5,7	3,66±0,18	232,5±7,8	3,21±0,01
ME	Skupaj	79	6437±1002	262,6±39,9	4,11±0,46	221,3±31,7	3,45±0,23
ML	MS	80	8257±1470	333,7±63,9	4,05±0,39	282,8±50,5	3,43±0,17
ML	PT	108	7780±1141	314,2±43,5	4,06±0,39	267,0±39,0	3,44±0,19
ML	CE	31	8106±997	333,7±48,6	4,12±0,36	284,5±34,2	3,51±0,14
ML	KR	30	7165±1024	288,1±44,5	4,03±0,43	240,3±37,6	3,35±0,18
ML	LJ	31	7622±1006	311,0±41,2	4,09±0,36	265,1±36,2	3,48±0,22
ML	NM	2	8245±1379	293,5±74,2	3,53±0,31	264,5±65,8	3,19±0,26
ML	Skupaj	282	7872±1243	318,6±52,3	4,06±0,39	270,3±43,5	3,44±0,19
	Skupaj	361	7558±1333	306,4±54,9	4,07±0,40	259,6±45,9	3,44±0,20

* - pomen oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 8: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti v prvi standardni laktaciji za krave z manj kot 87 % lisaste pasme s statusom bikovske matere v letu 2018 po zavodih in usmeritvah

Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
MS	2	9585±1912	359,0±8,5	3,82±0,67	334,5±57,3	3,50±0,10
PT	4	6783±480	267,3±19,0	3,95±0,24	236,0±16,8	3,48±0,03
CE	1	7085±0	278,0±0,0	3,92±0,00	223,0±0,0	3,15±0,00
KR	2	7642±110	295,5±4,9	3,87±0,12	255,0±9,9	3,34±0,18
Skupaj	9	7630±1377	295,1±39,9	3,90±0,29	260,7±48,8	3,41±0,14

* - pomen oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 9: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti v prvi standardni laktaciji pri bikovskih materah odbranih za lisasto pasmo v letu 2018 po zavodih in usmeritvah

US M	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ME	MS	9	6395±835	265,4±40,0	4,15±0,31	214,1±25,7	3,36±0,21
ME	PT	36	6477±1017	262,8±39,8	4,10±0,51	223,4±33,7	3,46±0,20
ME	CE	11	6944±1274	274,1±60,7	3,93±0,42	237,3±40,6	3,43±0,25
ME	KR	14	5870±639	248,6±22,4	4,27±0,48	205,6±19,7	3,51±0,24
ME	LJ	7	6390±1019	267,4±37,5	4,21±0,31	222,3±28,1	3,51±0,33
ME	NM	2	7242±202	265,0±5,7	3,66±0,18	232,5±7,8	3,21±0,01
ME	Skupaj	79	6437±1002	262,6±39,9	4,11±0,46	221,3±31,7	3,45±0,23
ML	MS	82	8290±1482	334,4±63,2	4,05±0,39	284,0±50,9	3,43±0,16
ML	PT	112	7745±1138	312,6±43,7	4,06±0,39	265,9±38,8	3,44±0,19
ML	CE	32	8074±997	332,0±48,8	4,12±0,35	282,6±35,4	3,50±0,16
ML	KR	32	7194±997	288,6±43,1	4,02±0,42	241,2±36,6	3,35±0,18
ML	LJ	31	7622±1006	311,0±41,2	4,09±0,36	265,1±36,2	3,48±0,22
ML	NM	2	8245±1379	293,5±74,2	3,53±0,31	264,5±65,8	3,19±0,26
ML	Skupaj	291	7864±1245	317,9±52,1	4,06±0,38	270,0±43,6	3,44±0,18
	Skupaj	370	7559±1332	306,1±54,6	4,07±0,40	259,6±45,9	3,44±0,20

* - pomen oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Plemenske vrednosti

V sklopu plemenskih vrednosti (PV) prikazujemo rezultate za lastnosti mlečnosti v standardni laktaciji za BM LS pasme (tabela 10). Prikazane so standardizirane plemenske vrednosti (PV12) za lastnosti mlečnosti v standardni laktaciji. Plemenske vrednosti izhajajo iz zadnjega uradnega nacionalnega obračuna plemenskih vrednosti, ki je bil izveden na Biotehniški fakulteti, Oddeleku za zootehniko.

Tabela 10: Povprečja in standardne deviacije plemenskih vrednosti za lastnosti mlečnosti za krave lisaste pasme s statusom bikovske matere v letu 2018 po usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)	IBM
ME	MS	10	111±9	112±12	103±12	109±8	104±14	110±8
ME	PT	36	113±7	112±8	100±14	112±7	107±12	113±7
ME	CE	11	118±11	113±11	94±15	116±10	104±16	116±10
ME	KR	14	112±6	115±11	106±15	115±7	111±12	115±7
ME	LJ	7	114±10	113±8	101±12	112±10	107±22	113±10
ME	NM	2	113±2	106±1	88±1	108±1	93±0	108±1
ME	Skupaj	80	113±8	112±9	100±14	113±8	107±14	113±8
ML	MS	89	133±10	132±12	100±12	134±11	105±9	134±11
ML	PT	108	132±10	129±10	98±13	132±10	105±12	132±9
ML	CE	33	133±9	131±10	99±12	134±10	106±10	134±10
ML	KR	31	130±9	128±8	98±10	131±9	102±10	131±8
ML	LJ	31	128±10	128±8	101±13	130±9	107±12	130±8
ML	NM	2	134±18	123±18	84±9	131±20	90±7	130±20
ML	Skupaj	294	132±10	130±10	99±13	133±10	105±11	133±10
	Skupaj	374	128±12	126±12	99±13	128±13	105±11	128±12

IBM - indeks beljakovin in maščobe

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah